

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabinu la expeditura foiei pe afară la c. r. poste cu bani gat'ă prin scrisori fran-ate, adresate către expeditura. Prețulu prenumeratiunei pentru Sabinu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 3. ANULU XX.

Sabinu, in 9/21 Ianuariu 1872.

brn celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. și țeri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Evenimente politice.

Despre ceea ce s'a scrisu multu și de ce se legă multe speranție, impacarea cu Croația, de astadata vedemu ca a datu de unu naufragiu. Unu telegramu de alalta eri din Agramu spune ca diet'a, ce abia dură vre-o câteva zile, prin unu rescriptu regescu fu disolvita. Motivele le vom vedé cu alta ocaziune, căci ce ne spune unu telegramu e prea putienu că sa le putem cuprinde de ajunsu. De-altmintrea foile din Pest'a predicéau de vre-o câteva zile, ca diet'a Croației va avé sôrtea acést'a. Cu acea ocaziune diceau foile din Pest'a, ca mass'a opusetiunei croate desvotéza precum se vede, pre insii conducetorii sei, cari au luat parte în Vien'a la negociarile de impacare. Mai departe, se dicea în acele seiri, ca partid'a nationale plăca din punctulu de vedere alu manifestulu dela 20 Septemvru, Mrazovici a fostu majorisatu, iera Dr. Polit, unulu din cei ce fusesse la espusetiunea etnografica în Moscva, s'a pusu în fruntea partidei nationale că conducătoriu; Miletici eră sa sosésca în Agramu. Tôte aceste voru fi fostu și motivele disolverei dietei croate.

În diu'a de anulu nou a fostu primire diplomatica la Principele Milanu. Conducatoriulu corpului diplomaticu a fostu consululu generale austro-ungurescu. Principele a primitu pre consuli fôrte afabilu.

Diet'a Ungariei.

În 9 I. c. se reincepura sieditiile casei deputatiloru dupa feriile Craciunulu prin o sieditia fôrte scurta, în care se citira, dupa trecerea preste formaliele obicnute, câteva proiecte de lege sancțiunate, cu ce sieditia se și încheiă.

În sieditia din 10 Ianuariu interpeléza G. Stratimirovics, dupa cetirea și aprobarea protocolulu sieditiei precedente, pre ministrulu interneloru, ca avea-vă de grigia că jurisdictiuniloru confinare sa se lase mâna libera cu privire la prefigerea limbei loru oficiose; și că esecutarea ordinei nôue în confinie sa se predea amplotatiloru civili, dupa cum se cuvine într'unu statu constitutiunalu, iera nu militari?

K. P. Sza th m a r y propune esmiterea unei comisiuni, care sa esamineze starea biblioteceloru țierei câtu și a colectiuniloru publice și care sa raporteze casei despre ele inca în decursulu sessiunei acestei'a.

Ministru-presiedintele conte L ó n y a y ascerne unu proiectu de concludu de cuprinsulu: ca sa se esmita o comisiune de 15 pentru cuprerea unui edificiu nou de parlamentu. Contele rôga cas'a a luă la desbatere propunerea sea dupa resolvirea bugetulu ministr. de cultu. Se primesc.

Cu aceste trece cas'a la desbaterea speciale despre bugetulu ministrulu de cultu.

Titlulu 1. „administrarea centrale,“ preliminaru cu 257,984 fl. se cetesc. I. Schvarz tiene sum'a acést'a de prea mare. Amplotatii ministrulu sa se restringa la diligintia mai mare, și atunci n'aru fi atâtu de multi necesari.

Ministruulu P a u l e r observa, contr'a provocării lui Schvarz la spele administratiunei în alte țeri, ca referintiile ungueresci nu se potu compară cu ale altoru țeri, căci noi nu trebuie sa administrămu numai ei sa și organizămu totu meru. Ministruulu se rôga pentru votarea preliminarulu. Titlulu 1. se voléza.

Sub titlulu 2. suntu, cá punctu 1., preliminaru 28,200 fl. pentru inspectorii superiori scolari. K. S z a t h m a r y, P. H o f f m a n n și I. M a d a r a s z vorbescu contr'a; ministrulu de cultu P a u l e r pentru votarea acestei sume. Se voléza.

Pentru inspectorii scolari suntu preliminaru preste totu 232,740 fl.

L. G o n d a nu e multiamitu cu activitatea inspectoriloru scolari. Se denumescu de inspectori scolari ómeni, cari nici cându nu s'au ocupatu cu afaceri scolari și prin urmare e lucru firescu ca pre nicairea nu se arata progresu.

A. C s i k y voiesce a sterge indata sum'a preliminaru. L. S z e l e s t e y (Deakistu) imputa regimulu ca a lasatu inca totu prea mare influentia clerulu în afaceri scolari. Déca ministrulu inca nu s'a convinsu despre pericolositatea acestei procederi, apoi vorbitoriulu dubitéza ca ministrulu va mai capeté vre-o data parerea cea adevărata despre acestu obiectu. Preliminariele se voléza. Pentru comisiunile esaminate se voléza 8,500 fl.

Sub titlulu 3. „institute de cultura“ suntu pentru universitate 406,699 fl. preliminaru.

Dupa o desbatere scurta, la care iaș parte S c h v a r z, F r. D e á k, P. H o f f m a n n și alții se voléza și acést'a suma.

Posturile; preparandi'a invetiatoriloru gimnasiali, politecnici, preparandi'a invetiatoriloru scóteloru reali, academi'a din Clustu, se voléza dupa propunerea comisiunei financiari.

La titlulu „scóle medie“ imputa G o n d a ca nu exista între scólele-populare, medie și facultati o legatura organica. Instructiunea în scólele reali e slabutia și relatieunea între „umaniora“ și sciintiele reali nu e regulata.

Continuarea desbaterei va urmá în sieditia proxima.

În sieditia din 11 Ian. trece cas'a dupa resolvirea formalieloru obicnute, la continuarea desbaterei despre bugetulu ministerulu de cultu.

Pentru scóla reale din Buda suntu 28,100 fl. preliminaru. Ant. Csengeri arata însemntatea cea înalta a scóleloru civice, care dupa parerea lui nu numai ca suplinescu scólele inferioare reali ci le și întrecu. Vorbitoriulu doresce cá sa se voléza înloculu sumei preliminaru 6800 fl., inse cá adausu pentru infiintiarea unei scóle civice; care propunere se și primesc.

Punctulu urmatoriu, „instructiunea poporale preliminaru cu 703,022 fl., se cetesc.

Dupa ce observara D. I r á n y i și Ed. Horn la unele-lalte de ale afacerii acestei'a se încheia sieditia.

În sieditia din 12 Ian. a casei deputatiloru se cetesc și aprobéza protocolulu sieditiei precedente.

Se anuncia petitiuni diferite incurse.

La ordinea zilei sta continuarea desbaterei despre postulu bugetulu ministerulu de culte relativu la instructiunea popularia.

M. T a n c s i c s doresce cá sa se voteze în loculu sumei preliminaru unu milionu pentru instructiunea popularia.

I. M a d a r a s z provóca pre ministrulu de instructiune a ascerne casei unu proiectu de lege despre eliberarea invetiatoriloru de obligamentulu serviciulu militarescu. Dupa aceste ascerne vorbitoriulu unu proiectu de concludu, în urm'a cărui'a se însărcinéza ministrulu a presintă în bugetulu proximu unu conspectu detaliatu a tuturor recerintiiloru scolare și a preliminaru o suma corespunđitoare acestoru recerintie. Ministruulu P a u l e r n'are d'a reflectá nimic'a contr'a acestei propuneri, de și nu o tiene și privesce de deplinu necesaria.

Dupa ce mai vorbira inca câțiva deputati în acést'a afacere se voléza sum'a preliminaru și propunerea lui M a d a r a s z inca se primesc.

Pentru edarea foiei invetiatoriloru poporali, care apare în 7 limbi, suntu 30,000 fl. preliminaru.

Mich. T a u c s i c s refusă votarea sumei, de óre-ce densulu conóscce numai o limba, cea ungueresca (ilaritate); cele-lalte limbi sa se prefaca în ungueresci. (ilaritate mare).

S. P a p u aprobéza edarea foiei, inse doresce cá și edările neunguresci sa se faca în limba conviinciósa, ceea ce, celu putienu în edarea romanésca, nu s'a facutu.

Sum'a preliminaru se voléza.

Pentru instructiunea adultiloru se voléza 70,000 fl.

Pentru infiintiarea de curse agronomice la scólele elementari suntu 100,000 fl. preliminaru. Comitetulu financiaru voiesce a volá numai 25,000 fl. Propunerea comitetulu financiaru se acceptéza dupa o desbatere scurta.

Tôte cele-lalte sume preliminaru pentru scopuri de cultura se voteza fâra vre-o desbatere mai însemnata.

Franci'a.

Aniversarea dela 8 Octobre, 1871.

(Banchetulu dela Saint-Quentin.)

Doze orasie voru ocupá unu locu deosebitu în istoria celei din urma invasii, Châteaudun și Saint-Quentin. Amendóne cetăti deschise, fâra garnisóna militară, fâra artileria, ele nu se temura a-si espune casele la incendiu, familiile la masacrulu generale pentru a oprí, fia numai pentru unu minutu, mersulu triumfale alu inamiculu.

Cetatiunii, fâra a cere instructiuni, fâra ordine, loara carabinele din cuiu și se batura, pre cându aiurea, orasie mari, cetăti considerabile, cadeau — mai fâra sa se dea o levitura — în mânilor nemtiloru, dându la prisionari regimente întregi și positiuni strategice importante.

Déca esemplulu dela Saint-Quentin și dela Châteaudun, aparate de burgessii loru, eră urmata pretutindeni, resbelulu nationale aru fi fostu o sculare generale în contr'a inamiculu, aru fi potutu sa fia salvarea.

Châteaudun celebră, cu mari pregatiri, cu concursulu inaltiloru eclesiasti, alu delegatiloru guvernulu, deputatiloru, generaliloru, aniversarea eroicele sele resistentie.

Saint-Quentin fiindu ocupatu de nemti inca dela 8 Octobre, nu se poté gândi la celebrarea aniversării sele. Cu tôte acestea unu comitatu de cetatiunii otarise a nu lasá sa tréca nebagata în sêma acést'a data.

Plecarea trupeloru straine permitiendu în fine organizarea acestei solemnități, organizatori auva idea de a adresá o invitatiune speciale dlui Leon Gambet'a, gândindu-se ca elu avé óre-care dreptu de a figurá într'o ceremonia destinata a reaminti unulu din episoadele aperierei nationale, alu cărui'a inițiatoru fu. Dupa intentionile comitetulu dela Saint-Quentin, invitatii și poporatiunea trebniă mai întâiu sa se adone la cimiteriu înaintea morminteloru aperiatoriloru, morti în lupta și pre urma se assiste sér'a la unu modestu banchetu.

La 7 óre și unu patrariu, dlui Gambet'a se cobori din vagonu, însocitu de câți-va amici din Parisu. În sala de asteptare fu primitu de consiliarii generali și municipali, cu dlui Acconin în capu.

Unu avisu alu comitetulu invitase poporatiunea a se obtiené dela óre-ce demonstratiune sgmotósa, avisu cu totulu netrebuinciósa.

Dupa schimbarea câtoru-va cuvinte de bunavénire, ilustrulu cetatienu se arca în trásur'a dlui Acconin, la care se repansă câteva momente.

Banchetulu avé locu la circu, aprópe de gara. Pre frontispiciulu iluminatu alu acestei cladiri, se citea aceste cuvinte „Republica francese“ în litere

